

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Баранівського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

10 лютого 2025 року

м. Баранівка
Звягельський район
Житомирська область

На звернення Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 2790/40.1.12-2025 від 03.02.2025 року «Щодо обстеження лісових насаджень», згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами), комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, інженера охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександри КОВТОНЮК, начальника Баранівського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександра МУДРЕВСЬКОГО, лісничих Баранівського лісництва Олександра КИСЕЛЯ, Биківського лісництва Віктора ЛОБОДЗІНСЬКОГО, Довбиського та Адамівського лісництв Олега СЛОБОДЯНЮКА, Кам'янобрідського лісництва Володимира МІРОШНІЧЕНКА, Явненського лісництва Івана КОРОЛЬЧУКА, Любарського лісництва Віктора ОМЕЛЯНЧУКА, Гвоздаренського лісництва Валентина ТКАЧУКА, Миропільського лісництва Ярослава ВОЄВУЦЬКОГО та лісничого Чорнолозького лісництва Романа СОДЕЛЯ в період з 04 по 10 лютого 2025 року проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень Баранівського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Баранівське лісництво											
21	22	3.1	10СЗ+БП+ВЛЧ	115	0.5	2	26	40	280	2	СЗГДС
31	18	2.3	10СЗ+БП	70	0.7	1	25	28	380	2	В2ДС
33	33	1.1	10СЗ	105	0.55	2	26	36	310	2	В3ДС
45	31	0.4	10СЗ	91	0.6	2	25	30	320	2	В2ДС
89	15	1.7	10СЗ+ДЗ+БП+ЛПД	81	0.6	1	26	30	350	3	С2ГДС
123	26	2.5	10СЗ+ДЗ	86	0.55	1	28	34	350	2	С2ГДС

Разом	11.1										
Биківське лісництво											
68	29	4.8	8С31Д31БП+ВЛЧ	95	0.5	1	27	32	260	4	В3ДС
68	35	3.1	8С31Д31БП	80	0.65	1	27	32	330	4	В3ДС
77	62	2.3	10С3+ДЗ	80	0.6	1	27	32	380	4	С2ГДС
77	66	1.2	6С31Д31БП1ОС 1ВЛЧ	65	0.7	1А	26	28	350	4	С3ГДС
89	12	19.2	8С32БП+ДЗ+ОС	80	0.7	1	26	32	320	4	В3ДС
91	49	3.8	10С3+ДЗ+БП	75	0.7	1	26	28	410	4	В2ДС
Разом	34.4										
Довбишське лісництво											
6	12	0.4	10С3	59	0.75	А	23	26	370	4	В2ДС
12	16	1.3	10С3+БП	59	0.8	1А	24	28	430	4	В2ДС
34	7	1.6	4С34ЯЛЕ1ВЛЧ1БП	48	0.9	1А	22	24	400	4	С3ГДС
52	1	4.7	8С32БП	57	0.9	1А	23	26	390	4	С3ГДС
58	14	7.6	10С3+БП	57	0.8	1А	24	26	420	4	С2ГДС
Разом	15.6										
Довбишське (Адамівське) лісництво											
54	6	9.6	10С3К	61	0.5	1А	23	28	240	4	В2ДС
67	33	1.3	7ЯЛЕ3ДЗ+БП+СЗ	55	0.7	1А	22	24	310	4	С3ГДС
67	35	0.9	7ЯЛЕ2Д31БП	55	0.7	1А	22	26	340	4	С3ГДС
Разом	11.8										
Камянобрідське лісництво											
8	10	7.3	10С3	76	0.5	1А	27	36	310	4	С2ГДС
8	16	8.9	9С31Д3+ВЛЧ+БП	66	0.6	1А	25	30	310	4	С2ГДС
19	9	5.8	10С3+ВЛЧ	69	0.6	1	25	28	345	4	В2ДС
57	25	1.2	7С32ВЛЧ1БП+ДЗ	60	0.7	1А	25	30	300	4	В3ДС
62	35	5.9	8С32БП	55	0.6	1А	24	28	295	4	В2ДС
65	23	3.2	8С32БП	55	0.7	1А	23	26	300	2	В2ДС
82	2	1.1	8С32БП+ВЛЧ	56	0.6	1А	24	28	290	4	В2ДС
82	3	0.9	8С32БП+ВЛЧ	60	0.65	1А	25	32	290	4	С3ГДС
82	4	1.2	4С3(60)3БП2ВЛЧ 1С3(56)	60	0.65	1А	24	30	220	4	С3ГДС
93	20	0.8	10С3+ДЗ	62	0.7	1А	24	28	360	4	В3ДС
94	46	0.6	9С31БП+ГЗ+ДЗ	100	0.6	2	26	44	330	4	С3ГДС
97	12	0.3	10С3+БП+ДЗ	79	0.7	1	27	36	420	4	С2ГДС
Разом	37.4										
Явненське лісництво											
4	12	5.5	9С31БП	57	0.6	1	21	26	250	4	В2ДС
13	20	0.8	10С3К+БП+ДЗ	58	0.7	1А	23	28	345	4	В2ДС
59	17	1.0	10С3	58	0.7	1А	23	28	340	4	С2ГДС
Разом	7,3										
Любарське лісництво											
5	10	10.6	8С32ДЗ+ЯЗ	61	0.6	1Б	28	32	360	2	С2ГДС
Разом	10.6										
Гвоздаренське лісництво											
76	15	11.0	10С3	61	0.7	1А	26	30	425	2	С2ГДС
Разом	11.0										
Миропільське лісництво											
33	12	5.2	8С31Д31БП+ОС	70	0.6	1Б	30	40	460	4	С2ГДС

50	10	4.1	7С33ДЗ	73	0.8	1А	27	36	450	2	С2ГДС
Разом		9.3									
Чорнолозьке лісництво											
26	9	11.6	7С332Г31ДЗ	66	0.7	1А	27	32	340	2	С2ГДС
27	3	5.8	9С31ДЗ+ДЧР+ГЗ	62	0.8	1Б	27	32	465	2	С2ГДС
28	5	15.6	8С31Д31ДЧР+САВ+ЯЛЕ	64	0.7	1А	25	28	380	2	С2ГДС
31	20	5.5	7С32ЯЛЕ1ЛПД	45	0.8	1Б	23	28	410	2	С3ГДС
51	1	13.1	7С31Д31ВЛЧ1ОС	59	0.7	1А	26	32	380	4	ДЗГД
51	19	2.9	7С32ВЛЧ1ДЗ+ЯЛЕ+ОС	59	0.8	1Б	27	36	440	4	ДЗГД
79	2	28.0	10СЗ	65	0.8	1Б	28	32	550	2	С2ГДС
Разом		82.5									
Всього:		231.0									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу коренева губка, опеньок осінній, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

Насадження, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням соснових та ялинових деревостанів (наявні як куртини до 0,1 га так і групове та поодинокі всихання). Дерев сосни та ялини, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтуватозелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання сосни є лубоїд сосновий малий з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні тонкої кори, ходи якого можна спостерігати на поодиноких вивалених деревах з категорії старий сухостій, зламаних вершинах дерев сосни внаслідок бурелому та великий сосновий лубоїд, соснові вусачі (сірий довговусий вусач, рагій ребристий) з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні товстої кори. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого та світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр. Дерев ялини пошкоджені короїдом-типографом внаслідок дії осередків в минулих роках. Додатково в ялинових насадженнях на вивалених деревах ялини виявлено ризоморфи опенька осіннього, який чинить суттєвий вплив на збільшення патологічного всихання даних ялинових насаджень. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів стовбурових шкідників характеризуються наявністю «синяви» яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Соснові лісонасадження, вражені кореневою губкою, характеризується слабким та середнім ступенями інтенсивності прояву хвороби та всиханням групового характеру. Повнота насаджень нерівномірна – наявні вікна малих та середніх розмірів. Крони дерев ажурні (III (дуже ослаблені) та особливо IV

(вімираючі) категорій стану), приріст знижений, відпад глищі більше норми. Деревя IV категорії стану (вімираючі) характеризуються окрім ажурності сильного ступеня зміною забарвлення глищі до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Також характеризуються поширенням стовбурових шкідників комплексу родин лубоїдів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого та світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр.

Крім того в обстежених соснових та ялинових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, опенька осіннього, всихання дерев осики та дуба від трутовика несправжнього, опенька осіннього, дерева дуба відпрацьовані дубовою бронзовою златкою, яка є переносчиком збудника хвороби дуба звичайного трахеомікоз дуба. Такі дерева, які явно відносяться до дерев V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл), потребують виборки при проведенні вибіркового санітарного рубок з залишенням поодиноких дерев для дотримання пункту 26 чинних Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев які зависли на поруч ростучі дерева, внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. Спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників, в першу чергу таких як: великого соснового лубоїда, соснових вусачів, тощо.

В сосновому лісонасадженні Довбиського лісництва квартал 58 виділ 14 площею 7,6 га відбулося пошкодження вітровалом, буреломом внаслідок дії несприятливих погодних умов (сильних поривів вітру), що відбулися в 2024 році, пошкодження характеризуються як поодинокого характеру, так місцями групового або куртинного характеру. В наявності велика кількість дерев вивалених з корінням, із зламаним стовбуром, підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами. Пошкоджені дерева відносяться до категорій стану IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та захащеності, яку створюють вітровальні дерева. На час обстеження відбулося відпрацювання стовбурів пошкоджених дерев сосни стовбуровими шкідниками, переважно сосновими вусачами, а тому на виконання діючих Санітарних правил в лісах України, зокрема п. 14, 16 та 17 в обстежених лісонасадженнях необхідне термінове проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів з одночасною ліквідацією захащеності та профілактикою виникнення та поширення нових осередків шкідників і хвороб лісу.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень Баранівського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **173,5 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Баранівське лісництво

У кв.21 вид.22 на ділянці (1) на площі 1,1 га на залишку площі виділу після проведення суцільної рубки, з інтенсивністю 38 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.31 вид.18 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.33 вид.33 на загальній площі, з інтенсивністю 29 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.45 вид.31 на загальній площі, з інтенсивністю 28 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.89 вид.15 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.123 вид.26 на загальній площі, з інтенсивністю 21 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Биківське лісництво

У кв.68 вид.29 на ділянці (3) в південно-східній частині виділу на площі 0,4 га, з інтенсивністю 35 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.68 вид.35 на загальній площі, з інтенсивністю 17 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.77 вид.62 на загальній площі, з інтенсивністю 44 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.77 вид.66 на ділянці (1) в основній частині виділу на площі 1,0 га, з інтенсивністю 42 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.89 вид.12 на ділянці (3) в північно-західній частині виділу на площі 2,2 га, з інтенсивністю 24 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.91 вид.49 на загальній площі, з інтенсивністю 8 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Довбиське лісництво

У кв.6 вид.12 на загальній площі, з інтенсивністю 52 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.12 вид.16 на загальній площі, з інтенсивністю 22 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.34 вид.7 на загальній площі, з інтенсивністю 33 м3/га. Причина пошкодження: пошкодження дерев ялини короїдом-типографом.

У кв.52 вид.1 на ділянці (1) в західній частині виділу на площі 0,8 га, з інтенсивністю 38 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.58 вид.14 на загальній площі, з інтенсивністю 34 м3/га. Причина пошкодження: вітровал, бурелом, малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Довбиське (Адамівське) лісництво

У кв.54 вид.6 на загальній площі, з інтенсивністю 8 м3/га. Причина пошкодження: коренева губка.

У кв.67 вид.33 на загальній площі, з інтенсивністю 32 м3/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, опеньок осінній.

У кв.67 вид.35 на загальній площі, з інтенсивністю 82 м3/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, опеньок осінній.

Камянобрідське лісництво

У кв.8 вид.10 на ділянці (5) в східній частині виділу на площі 5,4 га, з інтенсивністю 24 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі, вітровал.

У кв.8 вид.16 на загальній площі, з інтенсивністю 14 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі, вітровал.

У кв.19 вид.9 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.57 вид.25 на загальній площі, з інтенсивністю 18 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.62 вид.35 на ділянці (2) в основній частині виділу на площі 5,2 га, з інтенсивністю 32 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.65 вид.23 на загальній площі, з інтенсивністю 14 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.82 вид.2 на загальній площі, з інтенсивністю 41 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.82 вид.3 на загальній площі, з інтенсивністю 32 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.82 вид.4 на загальній площі, з інтенсивністю 33 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.93 вид.20 на ділянці (1) в основній частині виділу на площі 0,7 га, з інтенсивністю 19 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.94 вид.46 на загальній площі, з інтенсивністю 53 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.97 вид.12 на загальній площі, з інтенсивністю 43 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Явненське лісництво

У кв.4 вид.12 на загальній площі, з інтенсивністю 58 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.13 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: коренева губка.

У кв.59 вид.17 на загальній площі, з інтенсивністю 29 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Любарське лісництво

У кв.5 вид.10 на загальній площі, з інтенсивністю 6 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Гвоздаренське лісництво

У кв.76 вид.15 на загальній площі, з інтенсивністю 11 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Миропільське лісництво

У кв.33 вид.12 на загальній площі, з інтенсивністю 26 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.50 вид.10 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі, дубова бронзова златка.

Чорнолозьке лісництво

У кв.26 вид.9 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.27 вид.3 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.28 вид.5 на ділянці (2) в західній частині виділу на площі 6,0 га, з інтенсивністю 30 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі, короїд-типограф на ялині.

У кв.31 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 10 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі, короїд-типограф на ялині.

У кв.51 вид.1 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.51 вид.19 на ділянці (1) в основній частині виділу на площі 2,4 га, з інтенсивністю 10 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

У кв.79 вид.2 на ділянці (1) в східній частині виділу на площі 11,0 га, з інтенсивністю 30 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, соснові вусачі.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає 173,5 га.

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в п. 27 чинних Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСП провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,15,17,19,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСП – I квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

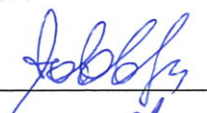
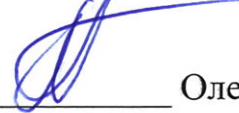
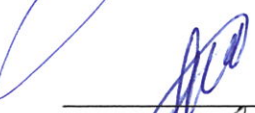
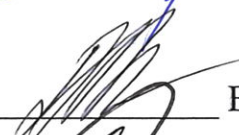
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Акт складено в чотирьох примірниках:

1. Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»;
2. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
3. ДСЛП «Київлісозахист»;
4. Баранівському надлісництву Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Підписи членів комісії:

 Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ	 Олександра КОВТОНЮК
 Олександр МУДРЕВСЬКИЙ	 Олександр КИСЕЛЬ
 Віктор ЛОБОДЗІНСЬКИЙ	 Олег СЛОБОДЯНЮК
 Володимир МІРОШНІЧЕНКО	 Іван КОРОЛЬЧУК
 Віктор ОМЕЛЯНЧУК	 Валентин ТКАЧУК
 Ярослав ВОЄВУЦЬКИЙ	 Роман СОДЕЛЬ